

gemeente
Zoetermeer

Stadspeiling 2018

Deelrapport gemeenteraad

STADSPEILING 2018

Deelrapport:
Gemeenteraad

Maart 2019

Samenstelling rapport:
In opdracht van:

Josée Boormans, afdeling JaBo/Onderzoek en Statistiek
Sandra Stuurman, Griffie

INHOUDSOPGAVE

	pagina
Belangrijkste resultaten	5
1. Onderzoekverantwoording	7
1.1 Inleiding	7
1.2 Respons	7
1.3 Opzet rapport	7
2. Gemeenteraadsverkiezingen	9
2.1 Stemgedrag	9
2.2 Belangrijkste reden om niet te gaan stemmen	9
3. INFORMATIE	11
3.1 Maandag raadsdag	11
3.2 iBabs	11
3.3 Pagina Stadsnieuws in Zoetermeer Dichtbij	12
3.4 Andere informatiebronnen voor de agenda van de gemeenteraad	12
3.5 Bezoek aan een raads- of commissievergadering	12
3.6 Interesse in besluitvormingstrajecten	14
3.7 Nieuwsbronnen voor informatie	15
3.8 www.raadzoetermeer.nl	15
3.9 Digitale nieuwsbrief	16
3.10 Vergaderingen via de website	17
4. INVLOED EN BETROKKENHEID	19
4.1 Burgerinitiatief en spreekrecht	19
4.2 Persoonlijk contact met één of meer Zoetermeerse raadsleden	20
4.3 Uitspraken	20
BIJLAGE 1. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	23
BIJLAGE 2. Bevolking, steekproef en respons	25
BIJLAGE 3. Tabellen	27
BIJLAGE 4. Selectie van de vragen uit de stadspeiling 2018 m.b.t. het onderwerp gemeenteraad	39

BELANGRIJKSTE RESULTATEN

Gemeenteraadsverkiezingen

- *In totaal zegt 80% van de respondenten gestemd te hebben bij de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart. In werkelijkheid stemde in 2018 51% van de Zoetermeerders van 18 jaar en ouder voor de gemeenteraad. De belangrijkste reden om niet te gaan stemmen was: 'ik wist niet op wie ik moest stemmen'.*

Informatievoorziening

- *In totaal was 31% van de respondenten op de hoogte van het bestaan van maandag raadsdag.*
- *Slechts 4% van de respondenten bekeek de agenda en/of bijbehorende stukken in iBabs wel eens. Minder dan een derde van de respondenten bekeek de agenda wel eens op de pagina Stadsnieuws in het Streekblad. Slechts weinig respondenten bekeken de agenda wel eens via de Twitter (1%) en/of Facebookpagina van de gemeenteraad (4%).*
- *Slechts weinig respondenten (5%) bezochten de afgelopen twee jaar een raads- en/of commissie-vergadering.
Een mogelijke reden van bezoek, voor iets meer dan een kwart van de niet-bezoekers, zou kunnen zijn dat er een onderwerp wordt behandeld waar men zich bij betrokken voelt.
Vier van de tien respondenten zeggen geen enkele reden te hebben om dergelijke vergaderingen te bezoeken en een op de drie weet niet of er een reden zou zijn om dergelijke vergaderingen te gaan bezoeken.*
- *Minder dan zes van de tien respondenten zeggen geïnteresseerd te zijn in informatie over onderwerpen die besproken worden en besluiten die genomen worden.*
- *Een op de vijf respondenten vindt dat de gemeenteraad hen voldoende informeert over besproken onderwerpen en genomen besluiten uit raads- en commissievergaderingen.*
- *Meer dan een kwart van de respondenten heeft zelf wel eens actief gezocht naar informatie over besproken onderwerpen en/of genomen besluiten.
Het Streekblad blijkt voor de respondenten een belangrijke informatiebron te zijn over wat er zoal in raads- en commissievergaderingen besproken en besloten wordt. Ook de Postiljon als informatiebron speelt daarbij een rol. Een kwart van de respondenten raadpleegt geen enkele bron.*
- *In totaal was slechts 7% van de respondenten er van op de hoogte dat er binnen de website van de gemeente Zoetermeer een aparte site van de gemeenteraad is waar men van allerlei informatie over de gemeenteraad kan vinden.
Iets meer dan driekwart van de respondenten die hier naar informatie zocht, kon deze goed vinden.*
- *In totaal was 14% van de respondenten er van op de hoogte dat vergaderingen van de raadscommissies en gemeenteraad in de raadzaal live en/of achteraf kan meekijken/ bekijken op een zelfgekozen moment. Een op de vijf van hen keek of luisterde wel eens naar een dergelijke vergadering. Van de respondenten die (nog) niet keken en/of luisterden zegt de helft dat misschien wel een keer te gaan kijken of luisteren.*

- *In totaal is 55% van de respondenten van mening dat de digitale nieuwsbrief van de gemeenteraad een geschikt medium is voor weergave van actuele informatie over de gemeenteraad. Bijna vier van de tien respondenten zouden deze digitale nieuwsbrief willen ontvangen.*

Invloed en betrokkenheid

- *Iets minder dan de helft van de respondenten is bekend met het burgerinitiatief en het spreekrecht.*
- *Slechts weinig respondenten hadden in het afgelopen jaar persoonlijk contact met een Zoetermeers raadslid.*
- *Bijna driekwart van de respondenten vindt het belangrijk dat raadsleden direct aanspreekbaar en benaderbaar zijn.*
- *Het standpunt van iets meer dan de helft van de respondenten is dat ze gestemd hebben en het verder overlaten aan de gemeenteraad.*
- *Bijna twee derde van de respondenten zegt zich een betrokken inwoner te voelen. Meer dan een kwart geeft aan zich gedeeltelijk betrokken te voelen.*

1

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

1.1 inleiding

Eind september/begin oktober 2018 is in Zoetermeer de jaarlijkse Stadspeiling (voorheen omnibusenquête genoemd) gehouden. In deze enquête worden over uiteenlopende onderwerpen vragen gesteld aan inwoners van Zoetermeer. Eén van de onderwerpen van dit jaar is het onderwerp 'gemeenteraad'. Het onderwerp wordt tweejaarlijks opgenomen. Waar mogelijk wordt vergeleken met de resultaten uit eerdere jaren.

1.2 respons

Voor de stadspeiling 2018 zijn er drie niet overlappende steekproeven getrokken uit het bevolkingsbestand van de gemeente Zoetermeer van elk 4000 inwoners van 18 jaar en ouder. Voor de personen geldt bovendien dat zij op dat moment niet woonachtig waren in een 'bijzonder woongebouw' (verzorgingshuis, penitentiaire inrichting, gezinsvervangend tehuis) of in een woonwagen. Aan de personen uit de drie steekproeven zijn verschillende enquêtes voorgelegd.

De vragen over de gemeenteraad waren in vragenlijst C te vinden.

Bij de aanbiedingsbrief van het onderzoek zat naast de papieren enquête een inlogcode om de vragenlijst digitaal in te vullen.

In totaal hebben 398 respondenten de vragenlijst geheel of gedeeltelijk digitaal ingevuld en 700 respondenten hebben een papieren vragenlijst geheel of gedeeltelijk ingevuld. In totaal dus 1098 respondenten. Dit is een respons van 27%.

Eigen aan steekproefonderzoek is dat de uitkomsten een schatting geven van de werkelijkheid. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid rondom de onderzoeksuitkomsten.

1.3 opzet rapport

In het volgende hoofdstuk wordt verslag gedaan van het stemgedrag van de respondenten bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2018. In het derde hoofdstuk komt de mening van de respondenten over de informatievoorziening van de gemeenteraad aan bod. Hoofdstuk vier gaat over de invloed en betrokkenheid van de respondenten.

Tenslotte is nog een aantal bijlagen in het rapport te vinden.

Een eerste bijlage gaat over de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de onderzoeksuitkomsten. In bijlage staat de respons naast het bevolkingsaantal en de respons in de leeftijdsgroep van 18 jaar en ouder.

In bijlage 3 staat een aantal toelichtende tabellen voornamelijk met antwoorden op zogenaamde 'open' antwoorden.

In bijlage 4 tenslotte is de selectie van de vragen te vinden over de gemeenteraad die aan de respondenten zijn voorgelegd via de stadspeiling.

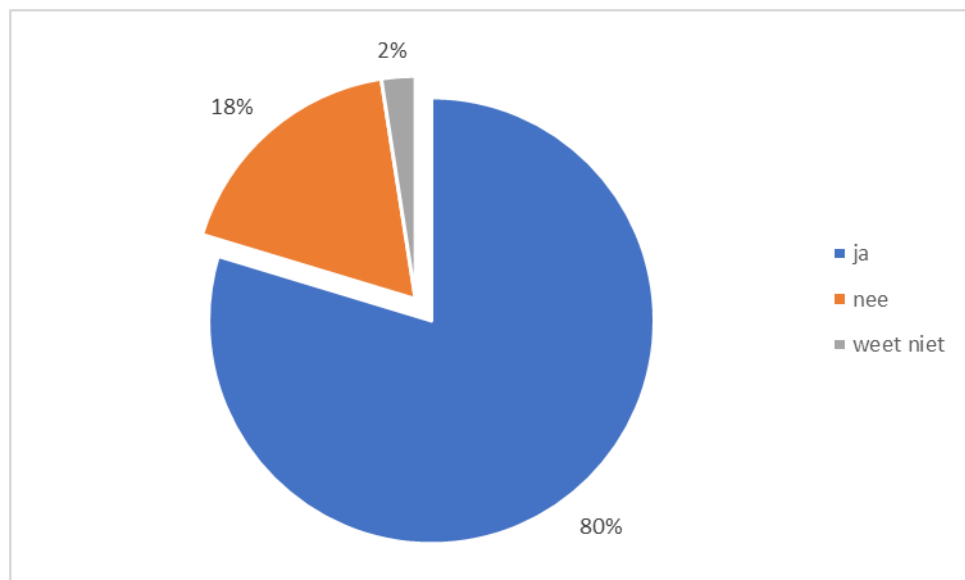
2

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN

2.1 stemgedrag

Een eerste vraag aan de respondenten was of ze gestemd hebben bij de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018. Uit de volgende grafiek blijkt dat 80% zegt gestemd te hebben. Dit is veel hoger dan het opkomstpercentage bij de gemeenteraadsverkiezingen in Zoetermeer dat 51,3% was. Het lijkt er dus op dat respondenten die gestemd hebben bij de gemeenteraadsverkiezingen relatief meer meedoen met de Stadspeiling dan respondenten die niet stemmen. Het zijn relatief meer betrokken inwoners.

Grafiek 2.1 Aantal en percentage respondenten dat al of niet zegt gestemd te hebben bij de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018 (n=1097)

2.2 belangrijkste reden om niet te stemmen

Mensen kunnen een aantal redenen hebben om niet te stemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen. Aan alle respondenten niet gestemd hadden, is gevraagd wat daarvoor de belangrijkste reden was.

Meest genoemde reden is dat men niet wist op wie men moest gaan stemmen (36%).

Tabel 2.1

Belangrijkste reden om niet te gaan stemmen (n=185)

Genoemde reden:	Aantal	In % van het totaal
Wist niet op wie ik moest gaan stemmen	67	36,2%
Was het vergeten	17	9,2%
Was mijn stempas kwijt	1	0,5%
Was ziek/ niet in staat om te stemmen	16	8,6%
Had geen tijd	14	7,6%
Was op vakantie	12	6,5%
Was in het buitenland (werk/ vakantie)	10	5,4%
Stemmen heeft toch geen zin	23	12,4%
Anders, namelijk: (zie bijlage 2 tabel X1)	25	13,5%
Subtotaal	185	100,0%
Geen antwoord	13	
Totaal	198	

3

INFORMATIEVOORZIENING

3.1 maandag raadsdag

Op maandag vinden de raads- en commissievergaderingen van de gemeente Zoetermeer plaats (maandag raadsdag). Van de respondenten was 31% hier voorafgaand aan het onderzoek van op de hoogte en 69% niet. Dit resultaat komt overeen met dat uit het onderzoek van 2016. In de tijd gezien is er sprake van een lichte stijging in de bekendheid van 'maandag raadsdag'.

Tabel 3.1 Aantal en percentage respondenten dat al of niet op de hoogte was van maandag raadsdag in 2014, 2016 en 2018

Op de hoogte van maandag raadsdag?	2014		2016		2018	
	Aantal	in % van het totaal	aantal	in % van het totaal	aantal	in % van het totaal
Ja	335	27,5%	272	30,2%	339	31,1%
Nee	881	72,5%	630	69,8%	751	68,9%
Subtotaal	1216	100,0%	902	100,0%	1090	100%
Geen antwoord	7		2		8	
Totaal	1223		904		1098	

3.2 iBabs

De agenda en bijbehorende stukken van vergaderingen van de gemeenteraad en raadscommissies worden elke week gepubliceerd op de website van de gemeente Zoetermeer in het raadsinformatiesysteem iBabs.

Er zijn 46 respondenten (4%) die de agenda en de bijbehorende stukken wel eens in iBabs bekijken. Dit is weer iets lager dan in 2014 en 2016 het geval was. Toen heette het Raadsinformatiesysteem nog RIS.

Tabel 3.2 Aantal en percentage respondenten dat de informatie wel eens bekijkt in iBabs in 2018 (in 2016 en 2014 RIS genaamd)

Bekijkt u wel eens de agenda en/of bijbehorende stukken in iBabs? (RIS in 2014 en 2016)	2014		2016		2018	
	aantal	in % van het totaal	aantal	In % van het totaal	aantal	In % van het totaal
ja	75	6,2%	48	5,3%	46	4,2%
nee	1138	93,8%	850	94,7%	1044	95,8%
subtotaal	1213	100,0%	898	100,0%	1090	100,0%
geen antwoord	10		6		8	
totaal	1223		904		1098	

3.3 pagina Stadsnieuws in het Streekblad

De agenda van de gemeenteraad wordt ook wekelijks gepubliceerd op de pagina Stadsnieuws in het Streekblad.

In totaal bekeek 30% van de respondenten uit 2018 de agenda van de gemeenteraad hier wel eens.

Ook in 2014 en 2016 is deze vraag gesteld. In 2014 werd de pagina Stadsnieuws in Zoetermeer Dichtbij gepubliceerd. In 2014 bekeek een kwart van de respondenten de agenda van de gemeenteraad op de pagina Stadsnieuws wel eens in Zoetermeer Dichtbij.

In 2016 bekeek 34% de pagina Stadsnieuws in het Streekblad wel eens.

Tabel 3.3 Aantal en percentage respondenten dat de agenda van de gemeenteraad wel eens bekijkt op de pagina Stadsnieuws in het Streekblad

Bekijkt u de agenda van de gemeenteraad wel eens op de pagina Stadsnieuws in het Streekblad	2014*		2016		2018	
	Aantal	in % van het totaal	aantal	In % van het totaal	aantal	In % van het totaal
ja	300	25,0%	306	34,4%	327	30,0%
nee	902	75,0%	584	65,2%	763	70,0%
subtotaal	1202	100,0%	890	100,0%	1090	100%
geen antwoord	21		14		8	
totaal	1223		904		1098	

▪ in 2014 werd de pagina Stadsnieuws in Zoetermeer Dichtbij gepubliceerd

3.4 andere informatiebronnen voor de agenda van de gemeenteraad

Om de respondenten te informeren over de agenda, wordt ook gebruik gemaakt van de Facebookpagina van de gemeenteraad en het Twitteraccount van de raad.

Slechts elf respondenten (1%) zeggen de agenda wel eens te bekijken via het Twitteraccount van de gemeenteraad. Daarnaast zijn er 39 respondenten (4%) die de agenda wel eens bekijken via de Facebookpagina van de gemeenteraad.

Bijna 60% van de respondenten zegt de agenda nooit via een van deze sociale mediakanalen te bekijken. Zij mochten hun antwoord toelichten (zie bijlage 2 tabel X1). Daarnaast geeft 44% van de respondenten aan geen interesse te hebben in de agenda.

Tabel 3.4 Agenda raadpleging via andere sociale mediakanalen (n=1080)

- *men mocht meer antwoorden invullen*

Bekijkt u de agenda wel eens via een van de volgende sociale mediakanalen?	Aantal keren genoemd	In percentage van het totaal aantal respondenten (n=1080)
Ja, via de Facebookpagina van de gemeenteraad	39	3,6%
Ja, via Twitter gemeenteraad	11	1,0%
Nee, omdat: (ze bijlage 2. tabel x2)	648	60,0%
Nee, geen interesse	474	43,9%

3.5 bezoek aan een raads- en/of commissievergadering

Aan alle respondenten is gevraagd of ze in de afgelopen twee jaar wel eens een raads- of commissievergadering van de gemeente Zoetermeer hebben bezocht.

In totaal zijn er 7 respondenten die geen antwoord invulden. Van de overige 1091 respondenten zegt 5% (58 respondenten) wel eens een dergelijke vergadering bezocht te hebben in deze periode en 95% niet.

Aan alle 1033 respondenten, die nog geen raads- of commissievergadering bezochten om wat voor reden dan ook, is gevraagd wat een reden zou kunnen zijn om deze wel te bezoeken. Er zijn 78 respondenten die deze vraag niet beantwoordden.

Van de overige 955 respondenten geeft 26% (252 respondenten) een mogelijke reden voor bezoek aan. Uit de antwoorden blijkt dat een mogelijke reden voor bezoek vaak blijkt te gaan over iets wat de respondenten direct raakt of in hun buurt/omgeving speelt. Zie bijlage 2 tabel X3.

In totaal zegt 41% (390 respondenten) dat er **geen** enkele reden is om dergelijke vergaderingen te bezoeken. De overige 313 respondenten (33%) weten niet of er een reden zou zijn om naar een raads- of commissievergadering te gaan.

3.6 Interesse in besluitvormingstrajecten

De raad wil inwoners betrekken bij besluitvormingstrajecten. Daar hoort bij dat de gemeenteraad de inwoners informeert over onderwerpen die besproken worden en dat inwoners informatie over genomen besluiten kunnen krijgen, bijvoorbeeld via internet, de krant en de digitale nieuwsbrief.

Aan de respondenten is gevraagd of ze geïnteresseerd zijn in deze informatie. Van alle 1079 respondenten die de vraag beantwoordden, zegt 57% hierin geïnteresseerd te zijn. De overige 43% heeft geen interesse in deze informatie. Dit komt vrijwel overeen met de resultaten uit de voorgaande jaren.

Tabel 3.5 Aantal en percentage respondenten dat al of niet geïnteresseerd is in informatie over onderwerpen die besproken worden en informatie over besluiten die genomen zijn in 2018 en ter vergelijking 2014 en 2016

Bent u geïnteresseerd in deze informatie?	2014		2016		2018	
	Aantal	in % van het totaal	aantal	in % van het totaal	aantal	in % van het totaal
ja	659	55,4%	505	56,9%	609	56,4%
nee	530	44,6%	383	43,1%	470	43,6%
subtotaal	1189	100,0%	888	100,0%	1079	100,0%
geen antwoord	34		16		19	
totaal	1223		904		1098	

Een op de vijf respondenten (20%) vindt dat de gemeenteraad hen voldoende informeert over besproken onderwerpen en genomen besluiten uit raads- en commissievergaderingen. Dit komt grotendeels overeen met het resultaat uit de voorgaande twee onderzoeken.

Tabel 3.6 Aantal en percentage respondenten dat al of niet van mening is dat de gemeenteraad hen voldoende informeert over besproken onderwerpen en genomen besluiten in 2018 en ter vergelijking 2014 en 2016.

Vindt u dat de gemeenteraad u voldoende informeert over besproken onderwerpen en genomen besluiten uit raads- en commissievergaderingen?	2014		2016		2018	
	aantal	in % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
ja	273	22,9%	199	22,4%	218	20,2%
nee	227	19,0%	165	18,6%	212	19,6%
weet niet	693	58,1%	525	59,1%	650	60,2%
subtotaal	1193	100,0%	889	100,0%	1080	100,0%
geen antwoord	30		15		18	
totaal	1223		904		1098	

Meer dan een kwart van de respondenten (28% - 296 respondenten) heeft zelf wel eens actief gezocht naar informatie over besproken onderwerpen en/of genomen besluiten. De overige 72% deed dan niet.

3.7 nieuwsbronnen voor informatie

Aan alle respondenten is gevraagd via welke nieuwsbron(nen) ze in de afgelopen twaalf maanden informatie vernomen hebben over wat er zoal in raads- en commissievergaderingen besproken en/of besloten wordt.

De meest geraadpleegde nieuwsbron blijkt net als in 2016 het Streekblad te zijn (57% van de respondenten – was in 2016: 59% en in 2014: 60%). Daarna is de belangrijkste nieuwsbron de Postiljon (40%). Een kwart van de respondenten (25%) uit 2018 zegt dan als in 2016 (20% in 2014) geen enkele nieuwsbron te raadplegen.

Tabel 3.7 Geraadpleegde nieuwsbron(nen) voor informatie uit raads- en commissievergaderingen (n=1083)

- *men mocht meer antwoorden geven*

Genoemde nieuwsbron:	aantal keren genoemd	in % van het totaal aantal respondenten
- Website van de gemeente Zoetermeer	205	18,9%
- Direct via een raadslid	41	3,8%
- Via een fractie	18	1,7%
- Digitale nieuwsbrief gemeenteraad	26	2,4%
- Streekblad	619	57,2%
- Postiljon	438	40,4%
- AD Zoetermeer	266	24,6%
- Zoetermeer Actief	27	2,5%
- Zoetermeers Dagblad	39	3,6%
- TV West	155	14,3%
- Radio West	66	6,1%
- Zoetermeer Fm Radio	45	4,2%
- Een andere lokale nieuwssite	10	0,9%
- Twitter gemeenteraad Zoetermeer	13	1,2%
- Facebook gemeenteraad Zoetermeer	43	4,0%
- Via publicatie op de pagina Stadsnieuws in het Streekblad	138	12,7%
- Anders, nl....(zie bijlage 2 tabel X4)	50	4,6%
- Geen enkele	266	24,6%

Totaal aantal respondenten die een antwoord gaven: 1083

geen antwoord: 16 respondenten

3.8 www.raadzoetermeer.nl

Binnen de website van de gemeente Zoetermeer is een aparte site van de gemeenteraad (www.raadzoetermeer.nl). Naast het raadsinformatiesysteem (iBabs) kan men hier nog veel meer informatie van en over de gemeenteraad vinden.

Van de respondenten die de vraag invulden (1081 respondenten) zei 7% (76 respondenten) hier wel eens gezocht te hebben naar informatie van en over de gemeenteraad. De overige 93% deed dat dus niet. Van deze 76 respondenten heeft 76% bij het laatste bezoek aan de site kunnen vinden wat ze zochten. In totaal is dat 24% niet gelukt.

Aan de respondenten die iets *niet* konden vinden (18 in totaal), is gevraagd welke informatie dit dan wel is. Zes respondenten gaven aan wat ze niet konden vinden.

Genoemde informatie die men niet kon vinden:

• <i>Geheime stukken.</i>
• <i>Over de verenigingen Antiaz!</i>
• <i>Weet ik niet meer, vind de site v.d. gemeente niet gebruiksvriendelijk.</i>
• <i>Welke gemeenteraadsleden bij welke partij horen.</i>
• <i>Zoeken op woorden levert niets op bijvoorbeeld mijn naam.</i>

3.9 digitale nieuwsbrief

De digitale nieuwsbrief van de gemeenteraad is binnen de website van de gemeente op een aparte site van de gemeenteraad te lezen. Daarnaast kan de nieuwsbrief worden toegezonden aan degenen die zich hiervoor hebben aangemeld. In de digitale nieuwsbrief staat informatie over actuele onderwerpen van de gemeenteraad.

In totaal vindt 55% (60% in 2014 en 2018), de digitale nieuwsbrief een geschikt medium voor weergave van actuele informatie over de gemeenteraad.

Tabel 3.8 Aantal en percentage respondenten dat al of niet van mening is dat de digitale nieuwsbrief een geschikt medium is om actuele informatie over de gemeenteraad te geven

	2014		2016		2018	
	aantal	in % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
Digitale nieuwsbrief een geschikt medium voor actuele informatie over de gemeenteraad?						
Ja	714	59,5%	521	59,5%	595	54,8%
Nee	162	13,5%	105	12,0%	120	11,0%
Weet niet	324	27,0%	250	28,5%	371	34,2%
Subtotaal	1200	100,0%	876	100,0%	1086	100,0%
Geen antwoord	23		28		12	
Totaal	1223		904		1098	

In totaal zou 39% van de respondenten die de vraag beantwoord hebben de digitale nieuwsbrief willen ontvangen. In totaal gaat het om 422 respondenten. Achter het antwoord op deze vraag stond vermeld dat men zich voor de digitale nieuwsbrief moet aanmelden via de website.

Het is interessant om na te gaan of het aantal aanmeldingen voor de digitale nieuwsbrief via de website ten tijde van de stadspelling of daarna is toegenomen.

Tabel 3.9 Aantal en percentage respondentent dat de digitale nieuwsbrief van de gemeenteraad zou willen ontvangen in 2018

Willen ontvangen?	aantal	in % van het totaal
ja	422	39,0%
ik ben al geabonneerd	30	2,8%
nee	629	58,2%
subtotaal	1081	100,0%
geen antwoord	17	
totaal	1098	

3.10 vergaderingen via de website

Vergaderingen van de raadscommissies en gemeenteraad in de raadzaal kan men via de gemeentelijke website live meekijken en/of achteraf bekijken op een zelfgekozen moment. Van de respondenten was 14% (11% in 2014 en 2016) er van op de hoogte dat de vergaderingen van de commissies en/of gemeenteraad al dan niet live via de gemeentelijke website te bekijken en/of beluisteren zijn.

Tabel 3.10 Aantal en percentage respondentent dat er al of niet van op de hoogte was dat vergaderingen van de commissies en/of gemeenteraad live via de gemeentelijke website te bekijken en/of beluisteren zijn

Bekend?	2014		2016		2018	
	aantal	in % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
Ja	136	11,2%	100	11,4%	155	14,2%
Nee	1075	88,8%	776	88,6%	933	85,8%
Subtotaal	1211	100,0%	876	100,0%	1088	100,0%
Geen antwoord	12		28		10	
Totaal	1223		904		1098	

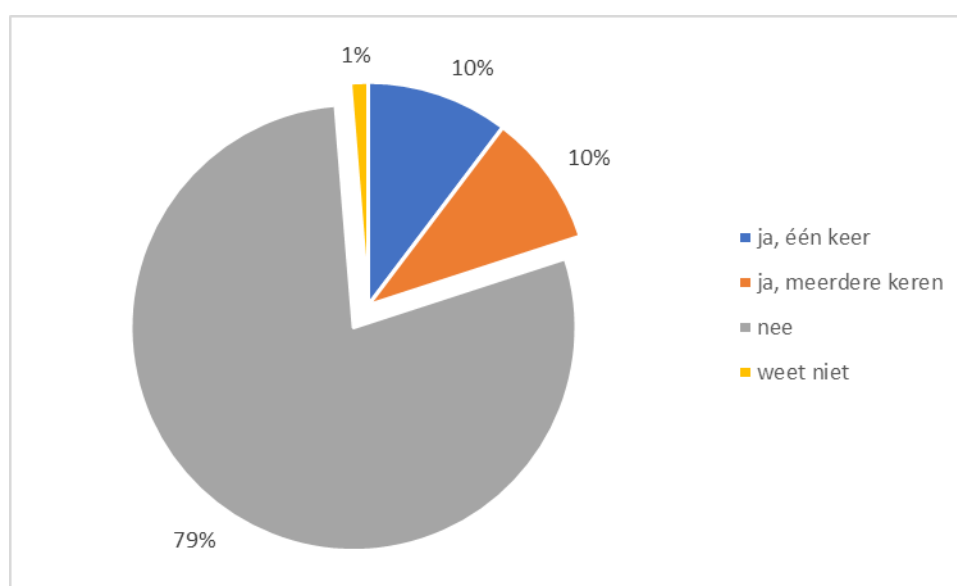
Alleen aan de 155 respondentent die op de hoogte waren van het live bekijken en/of beluisteren van de vergaderingen van de commissies en/of gemeenteraad is gevraagd of ze wel eens een vergadering via de website bekeken en/of beluisterd hebben. In totaal deed 79% dat niet (65% in 2016 en 62% in 2014). Een op de vijf respondentent (20%) keek of luisterde in de periode mei tot en met het onderzoek in september/oktober wel eens naar een dergelijke vergadering via de gemeentelijke website. Dat het percentage respondentent dat kijkt en/of luistert lager ligt dan de vorige twee onderzoeken heeft te maken met het feit dat in 2018 alleen aan de respondentent is gevraagd naar de periode vanaf mei en niet over een heel jaar.

Tabel 3.11 Aantal en percentage respondenten dat al of niet wel eens een vergadering via de website bekeek of beluisterde in 2018 en ter vergelijking in 2016 en 2014

▪ In 2018 in gevraagd naar de periode mei tot het onderzoek

Vergadering bekeken en/of beluisterd via de website?	2014		2016		2018	
	aantal	in % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
Ja, één keer	35	25,9%	20	20,0%	16	10,3%
Ja, meerdere keren	15	11,1%	14	14,0%	15	9,7%
Nee	84	62,2%	65	65,0%	122	78,7%
Weet niet	1	0,7%	1	1,0%	2	1,3%
Subtotaal	135	100,0%	100	100,0%	155	100,0%
Geen antwoord	1					
Totaal	136					

Grafiek 1. Percentage respondenten dat vanaf mei 2018 tot het onderzoek wel eens een vergadering van de commissies en/of gemeenteraad via de website heeft bekeken en/of beluisterd (n=155).

Aan alle respondenten die al of niet bekend waren met de live uitzendingen maar nog niet keken of luisterden (1044 respondenten), zegt 7%, nu ze weten dat het mogelijk is om de uitzendingen live en/of achteraf te beluisteren via de gemeentelijke website, dit een keer te gaan doen. Iets meer dan de helft van de respondenten (52%) zegt dat misschien te gaan doen en 42% zegt niet te gaan kijken of luisteren. Ook in het onderzoek uit 2016 kwam dat 51% dacht misschien te gaan kijken/luisteren. Toen zei 8% dit van plan te zijn en 41% was het toen niet van plan.

4

INVLOED EN BETROKKENHEID

4.1 burgerinitiatief en spreekrecht

De inwoners van Zoetermeer kunnen op verschillende manieren invloed uitoefenen op het beleid in Zoetermeer. Twee manieren om dit bijvoorbeeld op formele wijze te doen zijn het burgerinitiatief en het spreekrecht.

Het burgerinitiatief houdt in dat inwoners een voorstel of onderwerp op de agenda van de gemeenteraad kunnen plaatsen en in de vergadering kunnen meepraten over hun onderwerp.

Het spreekrecht houdt in dat inwoners voordat een raadsvergadering of commissie-vergadering begint vijf minuten kunnen spreken over een door hen aangemeld onderwerp.

Bij 46% van de respondenten was wel en bij 54% van de respondenten niet bekend dat ze op deze manier(en) invloed kunnen uitoefenen op de politieke besluitvorming. Deze percentages komen overeen met die uit de drie voorgaande onderzoeken.

Tabel 4.1 Aantal en percentage respondenten dat er van op de hoogte was dat men via het burgerinitiatief en het spreekrecht invloed kan uitoefenen op de politieke besluitvorming in 2018 en ter vergelijking 2011, 2014 en 2016

Op de hoogte?	2011		2014		2016		2018	
	Aantal	In %	Aantal	in %	Aantal	In %	Aantal	In %
Ja	571	46,7%	562	46,8%	405	46,3%	497	45,8%
Nee	652	53,3%	638	53,2%	470	53,7%	587	54,2%
Subtotaal	1223	100,0%	1200	100,0%	875	10,0%	1084	100%
Geen antwoord	15		23		29		14	
Totaal	1238		1223		904		1098	

4.2 persoonlijk contact met een of meer Zoetermeerse raadsleden

Ook persoonlijk contact met een of meer raadsleden is een manier om invloed uit te oefenen. In totaal zegt 6% (5% in 2016) van de respondenten in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek wel eens persoonlijk contact te hebben gehad met een of meer Zoetermeerse raadsleden met het doel om invloed uit te oefenen. De overige 94% van de respondenten (in totaal 1029 respondenten) die de vraag invulden, had geen persoonlijk contact.

Aan alle 60 respondenten die wel persoonlijk contact hadden, is gevraagd hoe ze het raadslid waarmee ze de laatste keer contact hadden, hebben benaderd. Uit tabel 4.2 blijkt dat relatief de meeste respondenten (39%) het betreffende raadslid persoonlijk aanspraken tijdens een bijeenkomst. Daarnaast benaderden de meeste respondenten het betreffende raadslid via e-mail (26%).

Tabel 4.2 Wijze van benadering van het raadslid waarmee men de laatste keer contact had (n=60)

Wijze van benadering	Aantal	In % van het totaal
Via de website van de gemeente	2	3,5%
Via de website van een politieke partij	3	5,3%
Via sociale media	4	7,0%
Via e-mail	15	26,3%
Persoonlijk aangesproken, bijvoorbeeld tijdens een bijeenkomst	22	38,6%
Gebeld	2	3,5%
Anders	9	15,8%
Subtotaal	57	100,0%
Niet ingevuld	3	
Totaal	60	

Alleen aan de respondenten die via een website, sociale media, e-mail of op een andere wijze een raadslid benaderden (33 respondenten) is gevraagd of ze naar hun idee snel genoeg reactie kregen. Van de 30 respondenten die een antwoord invulden, kregen er 22 naar eigen zeggen snel genoeg een reactie (73%). In totaal zeggen vier respondenten nog geen reactie te hebben gehad en vonden er drie dat de reactie te lang duurde. Eén respondent kon er nog niet over oordelen omdat deze pas kort voor het onderzoek contact had gehad met een raadslid.

Van degenen die een reactie kregen (22 respondenten), is meer dan driekwart (77%) tevreden over deze reactie en 23% niet.

Het gegeven antwoord mocht worden toegelicht. Dat hebben acht respondenten gedaan.

• <i>Ben zelfs op vergadering geweest. Werd positief benaderd maar mocht niet in de raadzaal spreken op partijvergadering.</i>
• <i>Dat ging over het kappen van 600 bomen in mijn wijk.</i>
• <i>Er is niets mee gedaan.</i>
• <i>Heb het gevoel te zijn afgescheept met een voor mij onbevredigend en onbegrijpelijk antwoord.</i>
• <i>Ik heb een mail gestuurd voor de speeltuin (kunstgras i.p.v. zand). De bomen die ieder jaar vaker de rupsjes zitten en daardoor kaal zijn. Geen antwoord gekregen.</i>
• <i>Ik verwachtte niet direct een reactie maar kon wel mijn verhaal kwijt.</i>
• <i>Kon er helaas niet gebruik van maken.</i>
• <i>Meer raadscontrole op uitvoering verkeersveiligheidsbeleid.</i>

4.3 Uitspraken

Aan het einde van de vragenlijst is er een aantal uitspraken aan de respondenten voorgelegd waarbij ze moesten aangeven in hoeverre ze het daar mee eens waren.

In de volgende tabel staat een overzicht van de resultaten bij alle uitspraken.

Wat opvalt, is dat bij de uitspraak 'Je kunt raadsleden goed bereiken voor vragen en opmerkingen' meer dan 58% heeft aangegeven hierover geen mening te hebben.

Relatief de meeste respondenten (72% in 2018 en 76% in 2016) zijn het (helemaal) eens met de uitspraak 'ik vind het belangrijk dat de raadsleden direct aanspreekbaar en benaderbaar zijn'.

Daarnaast is 51% (46% in 2016) van mening dat ze gestemd hebben en het verder overlaten aan de gemeenteraad.

In totaal zegt 63% zich een betrokken inwoner te voelen.

Tabel 4.3 Mening van de respondenten over een aantal uitspraken over het contact tussen de burger en de gemeenteraad

Uitspraak:	(helemaal) mee eens	niet eens/ niet oneens	(helemaal) mee oneens	geen mening	aantal
Ik vind het belangrijk dat de raadsleden direct aanspreekbaar en benaderbaar zijn	72,3%	11,7%	2,5%	13,6%	100,0% (n=1061)
Raadsleden weten voldoende af van wat er leeft onder de Zoetermeerse bevolking	19,5%	29,0%	12,1%	39,3%	100,0% (n=1059)
Je kunt raadsleden goed bereiken voor vragen en opmerkingen	12,6%	23,4%	5,7%	58,3%	100,0% (n=1053)
Ik weet bij wie ik terecht kan als ik een vraag wil stellen aan de gemeenteraad	17,9%	20,5%	19,7%	33,8%	100,0% (n=1049)
Ik voel me vertegenwoordigd door de gemeenteraad	19,5%	30,5%	15,0%	35,0%	100,0% (n=1048)
Als ik dat echt wil, kan ik besluiten van de gemeenteraad beïnvloeden	15,7%	25,1%	24,9%	34,4%	100,0% (n=1053)
Ik heb gestemd en laat het verder aan de gemeenteraad over	50,8%	20,7%	9,6%	19,0%	100,0% (n=1058)
Ik voel mij een betrokken inwoner	23,8%	39,4%	16,2%	20,6%	100,0% (n=1054)

BIJLAGE 1. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op de 1098 respondenten uit de stadspelling die vragen hebben ingevuld over de gemeenteraad. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeerse 18-plussers, kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van punt- of intervallschattingen.

Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt aangenomen dat dit in de populatie ook 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

De kans op een verkeerde schatting kan aanzienlijk worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervallschattingen).

Het is daarbij mogelijk, met behulp van statistische formules, de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (veelal 'betrouwbaarheid' genoemd) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

Enkele voorbeelden ter verduidelijking:

- Stel dat van alle 1098 respondenten 30% opvatting A heeft. In werkelijkheid (dus in de totale populatie van Zoetermeeders van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 27,3% en de 32,7%.
- Stel dat van alle respondenten er 50 gedrag x vertonen. Als van deze 50 personen 60% vrouw is dan kan met 95% zekerheid gesteld worden dat van alle Zoetermeerse 18-plussers die gedrag x vertonen tussen de 46,4 en 73,6% vrouw is.

Tabel 1. Procentpunten waarmee de werkelijke percentages (dus die in de populatie) maximaal kunnen afwijken van die in de respons. (Bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%).

Aantal respondenten	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	2,1	2,8	3,2	3,4	3,5
900	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
1000	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1
1098	1,8	2,4	2,7	2,9	3,0

BIJLAGE 2. Populatie, steekproef, veldwerk en respons

In de onderstaande tabellen worden de Zoetermeerse bevolking, de steekproef en de bruikbare respons van dit deelonderzoek onderling vergeleken aan de hand van de kenmerken *sekse* en *leeftijd*.

Geslacht en leeftijd, in %, van:

- de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder (per 1-1-2018);
- de personen in de steekproef (per 1-9-2018);
- de respondenten (volgens opgave van de respondent).

Geslacht een leeftijd, in % van:

Geslacht en leeftijd	Bevolking	Personen in de steekproef	Respondenten
Man 18 < 30 jr.	9,1%	9,3%	3,1%
Vrouw 18 < 30 jr.	8,7%	8,3%	4,7%
Anders 18 <30 jr.	-	-	0,1%
Man 30 < 40 jr.	7,7%	8,1%	4,1%
Vrouw 30 < 40 jr.	8,1%	7,9%	5,3%
Anders 30 < 40 jr.	-	-	0,0%
Man 40 < 50 jr.	7,7%	7,9%	5,0%
Vrouw 40 < 50 jr.	8,5%	8,2%	7,1%
Anders, 40 < 50 jr.	-	-	0,1%
Man 50 <65	13,2%	12,7%	14,9%
Vrouw 50 <65	14,5%	15,0%	19,5%
Anders, 50 <65 jr.	-	-	0,1%
Man 65 jr. en ouder	10,5%	10,5%	18,0%
Vrouw 65 jr. en ouder	12,1%	12,1%	17,7%
Anders, 65 jr., en ouder	-	-	0,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%
Aantal	98.864	4.000	1060

* 38 van de 1098 respondenten uit 2018 die de vragen over de gemeenteraad hebben ingevuld, hebben hun geslacht en/of leeftijd niet opgegeven

BIJLAGE 3. Tabellen

Tabel X1. Andere reden om niet te gaan stemmen:

<ul style="list-style-type: none">• <i>Behoud van neutraliteit.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>De stembiljetten bereikten mij niet op tijd om iemand te machtigen toen ik op vakantie ging.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Destijds nog niet meerderjarig.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Geen interesse (2x genoemd).</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Geen pas ontvangen.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Hartaanval, had mij ook opgegeven voor kiescommissie.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Het was een week voor mijn 18e verjaardag.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>I am an expat. I am not yet allowed to vote.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>I am no netherlands.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Ik moet stemmen op iemand die ik goed ken.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Ik stem nooit (2x genoemd).</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Ik was in het buitenland.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Ik woonde niet in Zoetermeer in die periode.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Just moved to Zoetermeer.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Language problems, I'm trying...</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Net geopereerd/ nieuwe knie.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Niemand voldeed aan de ideeën die ik heb voor de gemeente.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Niet genoeg kennis van de partijen.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Onduidelijkheid ... Pro contra's + geven ... Zoetermeerse bevolking (eigen belang heeft blijkbaar voorkeur).</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Politiek doet toch haar eigen zin.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Stem nooit.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Stem uit principe niet.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Was nog 17.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Woonde in Den Haag.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Woonde toen nog niet in Zoetermeer, maar stemde altijd bij de gemeenteraad verkiezingen in mijn oude woonplaats.</i>

Tabel X2. Genoemde reden waarom men de agenda van de gemeenteraad nooit bekijkt via de Facebookpagina of het Twitteraccount van de gemeenteraad

• <i>Alleen gedaan tijdens de hele HOM-kwestie.</i>
• <i>Beheers e.e.a. nog onvoldoende.</i>
• <i>Belangrijke zaken worden medegedeeld d.m.v. de VVE.</i>
• <i>Ben daar niet (heel) actief op (3x genoemd).</i>
• <i>Ben geen voorstander voor sociale media.</i>
• <i>Ben niet op de hoogte hiervan maar vindt F.B. niet de ideale plek hiervoor!</i>
• <i>Beschik niet over internet.</i>
• <i>Bezit dergelijke spullen niet.</i>
• <i>Blijf Facebook een beetje uit de weg. Veel hinder (ergeren) van Facebookende en appende fietsers en wandelaars.</i>
• <i>Boeit niet.</i>
• <i>Check in Streekblad.</i>
• <i>Daar geen tijd voor heb.</i>
• <i>De contacten die ik met de Gemeente had slecht waren. Slechte bereikbaarheid per telefoon. Niet terugbellen, klachten, alleen via website.</i>
• <i>De website volledig is.</i>
• <i>Denk ik nooit aan.</i>
• <i>Doe niet aan sociale media anders dan whatsapp.</i>
• <i>Door drukte dit vergeet.</i>
• <i>Door ziekte en computer defect.</i>
• <i>Facebook en Twitter sociale media zijn welke ik niet serieus neem. Serieuze zaken zoek ik via andere manieren.</i>
• <i>Facebook en twitter voor mij geen prettige media.</i>
• <i>Facebook is not done agv opstellen dhr. Zuckerberg.</i>
• <i>Facebook is voor privé. En twitter gebruik ik niet.</i>
• <i>Facebook me een heleboel meldingen niet of niet tijdig doorgeeft.</i>
• <i>For me it needs to be internet to allow for autotranslate.</i>
• <i>Ga selectief om met smartphone gebruik.</i>
• <i>Gebruik weinig de computer.</i>
• <i>Geen behoefte aan.</i>
• <i>Geen computer-handigheid.</i>
• <i>Geen Facebook en geen Twitter (137x genoemd) (gebruik).</i>
• <i>Geen Facebook en ik volg (nog) niet het twitteraccount.</i>
• <i>Geen Facebook (7x genoemd).</i>
• <i>Geen internet/pc/computer (7x genoemd).</i>
• <i>Geen prioriteit in mijn eigen leven.</i>
• <i>Geen tijd (6x genoemd).</i>
• <i>Geen toegang tot sociale mediakanalen, streekblad is trouwens ook lastig wordt namelijk heel vaak niet geleverd.</i>
• <i>Geen vertrouwen meer in sociale media.</i>
• <i>Heb beide niet, wil graag alles op papier.</i>
• <i>Heb wel wat beters te doen/ geen interesse (8x genoemd).</i>

<ul style="list-style-type: none"> • <i>Hekel aan Twitter/ Facebook.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Het interesseert mij helemaal niet. Je hebt als burger niets in te brengen, het gaat om alle leuke plannetjes van de wethouders. Voorbeeld: het weggegooid geld voor de Outlet.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Het ook in het Streekblad staat.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Houd niet van FB, heb geen twitter.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik al genoeg achter de computer zit.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik al zoveel andere zaken volg.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik ben gestopt met social media.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik ben niet erg actief op social media, geen behoefte om mijn hele hebben en houwen te delen met de wereld.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik ben niet goed volger Twitter en Facebook.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik ben niet heel actief op sociale media.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik daar gewoon niet aan toe kom.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik daar niet aan toe kom. Probeer al twee jaar weer aan het werk te komen. Wordt afgewezen vanwege leeftijd of omdat er een andere kandidaat is die minder ervaring heeft maar het ook wel kan. En hoe netjes ik mij ook kleed of verzorg word ik afgewezen om mijn uiterlijk.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik daar nog niet van op de hoogte was.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik dat niet wist.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik dat niet wist. Ik woon nog niet zo lang in de gemeente en heb bij inschrijving geen enkele informatie gehad over wonen in Zoetermeer.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik de facebookpagina niet kende. Ga deze nu volgen.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik de website van de gemeente gebruik (2x genoemd).</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik denk er vaak niet aan (2x genoemd).</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik die agenda al tegenkom in het h.a.h.-blad.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik dit niet wist en de afgelopen tijd zijn er privé zaken die meer aandacht van mij vragen en naar mijn mening belangrijker zijn.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik doe niets met sociale mediakanalen.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik doe weinig met social media.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik een hekel heb aan social media.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik er (nog) geen noodzaak in zie.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik gebruik zo weinig mogelijk sociale media.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik geen computer heb en ook geen moderne telefoon.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik geen gebruik maak van deze "sociale media".</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik geen internet heb en ook geen tijd voor vrij maak.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik geen sociale media gebruik (6x genoemd).</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik geen Twitter gebruik en Facebook heel beperkt.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik geen twitter gebruik.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik heb alleen een gewone telefoon.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik heb gestemd, laat het ad politiek over.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik heel bewust niet 'op de social media zit'</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik het nieuws wel eens volg via het Streekblad.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik het prettiger vind om het tegen te komen is het streekblad. Zelf opzoeken werkt niet.</i>

<i>• Ik het Streekblad lees en online via de webpagina dingen opzoek.</i>
<i>• Ik hier geen tijd voor heb.</i>
<i>• Ik informatie uit streekblad haal.</i>
<i>• Ik krijg zoveel informatie. Ik kan ze niet alles lezen.</i>
<i>• Ik liever het Streekblad lees!</i>
<i>• Ik meer niet geïnteresseerd ben dan wel.</i>
<i>• Ik niet ga deelnemen.</i>
<i>• Ik niet meedoe aan de sociale media (4x genoemd).</i>
<i>• Ik niet met een computer kan omgaan.</i>
<i>• Ik niet vaak op facebook kijk.</i>
<i>• Ik pas net meerderjarig ben en daar dus nog niet mee bezig ben.</i>
<i>• Ik social media zo min mogelijk gebruik.</i>
<i>• Ik streekblad genoeg vind.</i>
<i>• Ik uit principiële overwegingen tegen sociale media ben.</i>
<i>• Ik vind al dat gedoe op de computer te ingewikkeld worden.</i>
<i>• Ik vind dit geen prettige kanalen v.d. gemeente nieuws.</i>
<i>• Ik volg het niet, omdat ik toch geen inspraak heb.</i>
<i>• Ik was me hier niet bewust van. Ik krijg het Streekblad niet, realiseer in me nu trouwens.</i>
<i>• Ik wegens mijn 85-jarige leeftijd en gebreken, zelfstandig huishouding, geen tijd meer over heb.</i>
<i>• Ik weinig weet heb van politiek.</i>
<i>• Ik wist het "niet" en voorkeur gaat voor me in het Engels taal.</i>
<i>• Ik zonodig via andere wegen deze informatie vergaar.</i>
<i>• Ik zou niet weten waar ik dit kan vinden.</i>
<i>• Ik zoveel hobby's heb, en het druk zat heb!</i>
<i>• In krant.</i>
<i>• In Zoetermeer gaat het goed met het behoud van cultuurhistorisch erfgoed. Met name bij andere gemeenten ben ik actief in erfgoedzaken.</i>
<i>• Kijk in regiokrant.</i>
<i>• Krant is voldoende.</i>
<i>• Krijg informatie al via het Streekblad (3x genoemd).</i>
<i>• Laks.</i>
<i>• Lees berichten in postiljon en streekblad.</i>
<i>• Mijn leeftijd!</i>
<i>• Niet actief op facebook en heb geen twitter.</i>
<i>• Niet actief op sociale media (2x genoemd)</i>
<i>• Niet echt aan sociale media doe.</i>
<i>• Niet echt nodig, voldoende info via sites.</i>
<i>• Niet van op de hoogte.</i>
<i>• Niet veel interesse om dit te lezen.</i>
<i>• Niet zo mee bezig/ in verdiept (10x genoemd)</i>
<i>• Omdat er te weinig over wordt gecommuniceerd.</i>

• <i>Omdat ik geen computer of mobiele telefoon heb.</i>
• <i>Onbekend (7x genoemd).</i>
• <i>Onhandige manier. Facebook is onbetrouwbaar.</i>
• <i>Politiek komt vaak de beloftes na.</i>
• <i>Privacy bewaren van de genoemde media.</i>
• <i>Soms streekblad.</i>
• <i>Te druk vaak.</i>
• <i>Te veel bullshit en wordt niks aan de pijnpunten gedaan binnen Zoetermeer zoals het bouwen van voldoende woningen voor 25+.</i>
• <i>Terughoudend met gebruik van de vaak weinig doordachte, weinig structuur, gemis aan integraal denken en te makkelijk reagerende social media.</i>
• <i>Tv is kapot.</i>
• <i>Van deze kanalen maak ik geen enkel gebruik.</i>
• <i>Veel andere zaken te doen, ik maak keuzes.</i>
• <i>Via website gemeente.</i>
• <i>Vind het niet prettig lezen op de laptop, liever gewoon een krant.</i>
• <i>Vind ik niet nodig.</i>
• <i>Was niet bekend. Ik ga nu wel kijken.</i>
• <i>Weet niet of het interessant genoeg is. Je krijgt tegenwoordig al zo'n overload aan informatie.</i>
• <i>Wegens ziekte niet in staat.</i>
• <i>Wij omarmen deze platformen niet.</i>
• <i>Wist het niet /niet bekend (57x genoemd)</i>
• <i>Zie in Streekblad informatie.</i>

Tabel X3 Mogelijke redenen om een raads- of commissievergadering te bezoeken”

• <i>Aanleg horecavoorziening in bv Aldo van Eijk park.</i>
• <i>Aanleg wegen in wijk.</i>
• <i>Aanpassing bestemmingsplan.</i>
• <i>Adoptiegroen rondom flat is afgewezen.</i>
• <i>Afgeven vergunning bomkap.</i>
• <i>Afhankelijk van het onderwerp.</i>
• <i>Agendapunt belangstelling heeft.</i>
• <i>Agendapunt over iets in mijn directe omgeving.</i>
• <i>Agendapunt wat mij raakt.</i>
• <i>Als er een specifiek onderwerp aangaande onze directe woonomgeving besproken zou worden.</i>
• <i>Algemene interesse.</i>
• <i>Als daar een reden toe is, maar vaak spelen politieke belangen een grote rol.</i>
• <i>Als de organisatiestructuur duidelijk zou zijn van de gemeente en ik een concreet probleem/punt zou hebben.</i>
• <i>Als de raadsleden ook werkelijk naar de burgers luistert en doet wat men vraagt.</i>
• <i>Als een raadsvoorstel wat voor mij nadelig is wordt behandeld.</i>

<ul style="list-style-type: none"> • Als er "voordelen! Voor ouderen/senioren op staan.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er besluitvorming op de agenda staat over iets waar ik direct belang bij heb.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er bijv. Een nieuwe afslag van de A12 vlak bij mijn huis zou komen.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er echt iets belangrijks op agenda staat voor mij.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er een ingrijpende verandering in mijn wijk gaat plaatsvinden.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er een onderwerp is waarover ik wil meepraten of waar ik iets van vind.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er iets besproken zou worden wat me echt aan het hart zou gaan + als ik meer politiek geïnteresseerd zou zijn.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er iets drastisch in mijn buurt zou veranderen.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er iets in de buurt speelt.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er iets in mijn wijk gaat gebeuren wat ik interessant of vervelend of storend zou vinden.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er iets op de agenda staat wat ik belangrijk vind.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er iets op de agenda staat wat mij direct raakt.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er iets wordt behandeld dat mij persoonlijk interesseert of raakt.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er meer informatie over was.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er over de buurt waar wij wonen een vergadering wordt gehouden.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er over iets uit de directe omgeving wordt besproken.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er thema's zijn die voor mij belangrijk zijn.
<ul style="list-style-type: none"> • Als er voor mij een direct belang is. Maar aangezien ik erg tevreden ben met mijn woonsituatie en met Zoetermeer in het algemeen, heeft zich dat nog niet voorgedaan.
<ul style="list-style-type: none"> • Als het een specifiek persoonlijk punt betreft.
<ul style="list-style-type: none"> • Als het gaat over belangrijke punten over de wijk.
<ul style="list-style-type: none"> • Als het iets bij mij in de buurt betreft.
<ul style="list-style-type: none"> • Als het iets is wat mij direct raakt en waar ik een sterke mening over heb.
<ul style="list-style-type: none"> • Als het met de wijk te maken heeft.
<ul style="list-style-type: none"> • Als het mij persoonlijk aangaat/ raakt (7x genoemd).
<ul style="list-style-type: none"> • Als het mij persoonlijk raakt, of mijn leefgebied.
<ul style="list-style-type: none"> • Als het om een direct voelbaar belang gaat.
<ul style="list-style-type: none"> • Als het om mijn woonomgeving gaat.
<ul style="list-style-type: none"> • Als het onderwerp mijzelf of onze wijk raakt.
<ul style="list-style-type: none"> • Als het relevant is voor mijn buurt.
<ul style="list-style-type: none"> • Als het voor mij persoonlijk van belang is.
<ul style="list-style-type: none"> • Als ik echte invloed zou kunnen uitoefenen op mijn leefomgeving.
<ul style="list-style-type: none"> • Als ik een voorstel tot verbetering heb gedaan en dit behandeld wordt.
<ul style="list-style-type: none"> • Als ik inspraak wil over een bepaald onderwerp.
<ul style="list-style-type: none"> • Als ik persoonlijk nauw betrokken zou zijn bij een bepaald onderwerp.
<ul style="list-style-type: none"> • Als ik tijd heb en ik het gevoel heb dat er wat mee gedaan wordt.
<ul style="list-style-type: none"> • Als ik vind dat vertegenwoordigers iets oneerbiedigs doen.
<ul style="list-style-type: none"> • Als je echt het idee hebt dat er wordt geluisterd en naar gehandeld.
<ul style="list-style-type: none"> • Als je het oneens met een beslissing bent.
<ul style="list-style-type: none"> • Als onderwerp wordt besproken wat ik interessant vind. Zoals de bereikbaarheid van Zoetermeer met de auto, en de ontsluiting richting de A4.

<ul style="list-style-type: none">• <i>Als over de wijk gaat waar je woont.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Als wij persoonlijk betrokken zijn.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Andere activiteiten zijn ook belangrijk. Onderwerpen raken mij iet direct.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bang voor eindeloos geneuzel.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Belang bij een bepaalde uitkomst.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Belanghebbende.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Belangen die invloed hebben op de directe omgeving of rondom de kerkelijke gemeente die ik bezoek.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Belangrijk onderwerp op de agenda.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Belangrijk onderwerp wat mijn buurt zou aangaan.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Belangrijke besluiten die mij of de buurt kunnen raken.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Belangrijke veranderingen in mijn leefomgeving.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Belangrijke veranderingen in omgeving.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Beslissingen die van invloed op mijn gezin kunnen zijn.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Besluiten over eigen woonwijk met betrekking verkeer en huisvesting.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Besluitvorming over onze woonwijk.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bespreken van een onderwerp dat mij raakt.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bespreking over een onderwerp wat mij aangaat.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bestemmingsplan.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Betere bekendheid met wat er speelt. Op een of andere manier moet je meer geprikkeld worden om e.e.a. te volgen. Gebeurt meestal pas als men een torenflat voor je voordeur wil bouwen.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Betrekking bij de stad/gemeente.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Betrokken bij onderwerp, mogelijkheid om mee te praten.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Betrokkenheid</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Betrokkenheid bij een onderwerp.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Betrokkenheid bij onderwerpen op de agenda.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bier m.a.w. L.B.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bij behandeling specifiek agendapunt met directe betrokkenheid.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bij beslissingen met directe consequenties voor leef- en woonomgeving.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bij besluitvorming over een investeringsproject waar ik persoonlijk belang bij heb.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bij een belangrijk onderwerp in de eigen buurt. Heb tot acht jaar geleden zeer frequent raads- en commissievergaderingen bijgewoond voor m'n werk. Nu hoeft dat (gelukkig) niet meer.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bij persoonlijk gerelateerde belangen.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Binnen belang.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bouw nieuw zwembad.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bouwplannen in de omgeving of WMO-beleid.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bouwplannen in mijn wijk.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bouwplannen, veranderingen aan wegen en gebouwen.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bv. Bebouwing inde buurt: inrichting onderwijs: besluitvorming over speciale voorzieningen voor leerlingen 12-18.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Daadkracht, afspraak is afspraak.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Dat er iets wordt besproken wat me persoonlijk betreft.</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Dat ik door mijn aanwezigheid positieve invloed zou kunnen uitoefenen.</i>

<ul style="list-style-type: none"> • <i>De wijk verandert in een dependance van Marokko en Turkije. Hoofddoeken sluiers nikabs mensen die geen woord Nederlands spreken.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Dingen die mijn buurt betreffen.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Direct belang (2x genoemd).</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Direct belang bij een besluit/ onderwerp (2x genoemd).</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Direct belang/ betrokkenheid m.b.t. onderwerp (2x genoemd).</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Direct betrokkenheid bij iets in mijn wijk.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Directe betrokkenheid in de wijk.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Directe betrokkenheid.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Directe grote impact besluit op mijn leefomgeving.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Een mij aansprekend onderwerp.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Een mogelijke persoonlijke betrokkenheid (of deskundigheid) inzake een agendapunt.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Een onderwerp dat op persoonlijk vlak aanspreekt.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Een onderwerp wat mij direct raakt en waar ik invloed op kom uitoefenen.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Een ontwikkeling in mijn buurt.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Een persoonlijk belang.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Een voor mij belangrijke wijziging in mijn wijk.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Eerst agendastukken bekijken.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Eventuele directe betrokkenheid.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Gaat specifiek over mijn straat/wijk.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Gasloos maken van Palenstein.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Gevoel invloed te hebben. Nu is Gemeentebijeenkomst vaak presenteren eigen plannen.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Groenvoorziening, buurt ontwikkeling.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Grote nieuwbouw, asielzoekers opvang, verslaafden en daklozenopvang.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Grote verandering in mijn woonomgeving.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Helpen ontwikkelen van de buurt.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Herziening van het erfgoedbeleid.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Het belang van mijn buurt en/ of van mijzelf.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Het heeft direct invloed op me, wat er besproken wordt.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Het verwijderen van te veel groen. Kappen van bomen.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Hoe de verhoudingen zijn binnen zo'n vergadering.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Iets belangrijks wat mij (direct) aan gaat (4x genoemd).</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik kan me voorstellen dat er een dringende reden zou zijn, zoals bijv. De weerstand tegen een outlet center omdat er in mijn buurt te weinig parkeergelegenheid daarvoor zou zijn.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik was hiervan niet op de hoogte, maar voor mij interessante onderwerpen.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ik was me hier niet bewust van en ik heb het idee dat ik er voor een groot deel van mijn tijd niks/weinig aan heb.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Indien 't iets betreft over woonwijk.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Indien er zaken die mijn wijk aangaan besproken worden.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Indien het mij raakt.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Indien het mijn leefomgeving aanstaat.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Indien het over de inrichting van het Westerpark gaat, of andere belangrijke veranderingen in de directe leefomgeving.</i>

• <i>Ingrijpende veranderingen in de stad met gevolgen voor de bewoners.</i>
• <i>Ingrijpende veranderingen in mijn woonomgeving.</i>
• <i>Inspraakmogelijkheid.</i>
• <i>Interessant onderwerp.</i>
• <i>Interesse agendapunt.</i>
• <i>Interesse in bep. Besluiten.</i>
• <i>Interesse in bepaald agenda punt.</i>
• <i>Interesse om zoiets is een keer mee te maken. Ik verwacht niet hier regelmatig naar toe te gaan.</i>
• <i>Interesse over begroting, leefomgeving.</i>
• <i>Interesseveld, bijv. Verkeer en vervoer; Stedenbouw, enz.</i>
• <i>Interessant.</i>
• <i>Invoering van het basisinkomen.</i>
• <i>Leefbaarheid onderwerp.</i>
• <i>Leuk om is bij te wonen.</i>
• <i>Luisteren en inspraak.</i>
• <i>Meepraten over Halloween. Ik vind dit een raar feest, waarbij Zoetermeer zich wil laten herkennen. Gevaarlijk voor kinderen.</i>
• <i>Meer tijd. Die heb ik niet op dit moment. Misschien als ik wat ouder word.</i>
• <i>Meer vertrouwen in politieke beslissingen.</i>
• <i>Meer weten over gemeentepolitiek.</i>
• <i>Nieuwbouw in de wijk.</i>
• <i>Nieuwsgierigheid.</i>
• <i>Nieuwsgierigheid!</i>
• <i>Nieuwsgierigheid.</i>
• <i>Nieuwsgierigheid/belangrijk onderwerp (persoonlijk).</i>
• <i>Nooit over nagedacht.</i>
• <i>Om de bureaucratie van dichtbij te aanschouwen.</i>
• <i>Om eigen belang.</i>
• <i>Om weten, wat aan de gaande is.</i>
• <i>Onderwerp dat me bovenmatig interesseert.</i>
• <i>Onderwerp dat mij boeit.</i>
• <i>Onderwerp dat mij of mijn situatie persoonlijk raakt.</i>
• <i>Onderwerp dat mijn wijk aangaat.</i>
• <i>Onderwerp uit mijn directe omgeving.</i>
• <i>Onderwerp van ingrijpend belang voor de wijk/ woonomgeving.</i>
• <i>Onderwerpen m.b.t. leefomgeving en ontwikkeling.</i>
• <i>Onderwerpen, die mij direct raken.</i>
• <i>Ongelijke verdeling subsidiegelden over sportclubs.</i>
• <i>Ontwikkeling in je wijk.</i>
• <i>Ontwikkelingen.</i>
• <i>Ontwikkelingen in de buurt</i>

• <i>Ontwikkelingen in directe woonomgeving.</i>
• <i>Ontwikkelingen rond de Noord Aa. Bijv. Ontsluiting van de Noord cc.</i>
• <i>Ontwikkelingen rondom Nutricia bedrijventerrein eerste stationsstraat</i>
• <i>Onzinnige projecten die veel geld kosten waardoor de gemeente met een begrotingstekort komt te zitten.</i>
• <i>Over wijk gebeuren misschien.</i>
• <i>Persoonlijk belang, interesse.</i>
• <i>Persoonlijke interesse.</i>
• <i>Persoonlijke onderwerpen.</i>
• <i>Persoonlijke redenen.</i>
• <i>Plan voor in de wijk wat besproken wordt in de vergadering.</i>
• <i>Plannen voor de directe woonomgeving.</i>
• <i>Plannen voor de parkeergelegenheid.</i>
• <i>Problemen in de wijk.</i>
• <i>Problemen in de wijk, veranderingen in de wijk.</i>
• <i>Puur uit interesse.</i>
• <i>Relevante beslissing met impact directe omgeving.</i>
• <i>Slecht plan voor heel Zoetermeer.</i>
• <i>Specifiek onderwerp dat mijn interesse heeft.</i>
• <i>Specifieke buurtaangelegenheid.</i>
• <i>Stem laten horen/ protesteren.</i>
• <i>Stemming peilen over een groot project of belangrijke zaken over mijn eigen buurt.</i>
• <i>Sterke aanpassing van de leefomgeving.</i>
• <i>Terugkomst van Zwembad Keerpunt (specifieke onderwerpen).</i>
• <i>Thema dat voor mij van belang is.</i>
• <i>Thema's die mijn interesse hebben (armoedebestrijding).</i>
• <i>Tijd.</i>
• <i>Toekomstplannen voor Zoetermeer.</i>
• <i>Topic met grote impact op mijn woongenot.</i>
• <i>Treft woongebied of persoonlijke kwestie.</i>
• <i>Uit interesse.</i>
• <i>Uitnodiging voor specifiek onderwerp.</i>
• <i>Uitwerking klimaatakkoord.</i>
• <i>Veiligheid.</i>
• <i>Veiligheid en Omgaan met buurt.</i>
• <i>Veiligheid in de wijk en her evaluatie groenvoorziening in Oosterheem.</i>
• <i>Veiligheid verkeer Muzieklaan en overlast.</i>
• <i>Verandering aan wijk of straat.</i>
• <i>Verandering directe woonomgeving.</i>
• <i>Verandering in de buurt.</i>
• <i>Veranderingen in de wijk.</i>
• <i>Verkeerd beleid in woonomgeving.</i>

• <i>Verkeersveiligheid en overlast.</i>
• <i>Vervoer + interessante agenda.</i>
• <i>Voor concrete zaken waarbij bewoners wezenlijke invloed kunnen hebben.</i>
• <i>Waar betaalbare woningen worden gebouwd.</i>
• <i>Wanneer dat in mijn eigen belang of dat van familie/ vrienden is.</i>
• <i>Wanneer de inhoud voor mij persoonlijk van belang is.</i>
• <i>Wanneer de vergadering over mijn directe leefomgeving/buurt/straat zou gaan, of de bereikbaarheid daarvan.</i>
• <i>Wanneer er iets behandeld wordt waar ik direct mee te maken heb.</i>
• <i>Wanneer het gaat over inrichting van het Noord-Aa gebied.</i>
• <i>Wanneer het onderwerp direct invloed op mijn dagelijks leven heeft.</i>
• <i>Wanneer het onderwerp voor mij van belang is.</i>
• <i>Werkelijke inspraak.</i>
• <i>Wijk aangaande zaken besproken worden.</i>
• <i>Wijk aangelegenheden.</i>
• <i>Woonbelang.</i>
• <i>Woongenot, verkeersmaatregelen, omgevingsbesluiten.</i>
• <i>Woonsituatie in de buurt.</i>
• <i>Zaken die betrekking hebben op directe woonomgeving.</i>
• <i>Zaken die spelen in mijn wijk.</i>
• <i>Zaken welke ik van belang vind om van op de hoogte te zijn.</i>

Tabel X4. Andere informatiebron via welk men in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek informatie heeft vernomen over wat er in raads- en commissievergaderingen besproken en/of besloten wordt

• <i>Streekblad en Postiljon moeten dan wel bezorgd worden.</i>
• <i>Af en toe via kennissen.</i>
• <i>Als ik persoonlijk een brief krijgt van de gemeente zoals deze vragenlijst.</i>
• <i>Bijeenkomst.</i>
• <i>Brief gemeente.</i>
• <i>Brief toegestuurde info over bomenkap.</i>
• <i>Briefpost.</i>
• <i>Een enkele keer een brief ontvangen door de gemeente toegezonden.</i>
• <i>Een kort en bondige folder met alleen de belangrijkste info.</i>
• <i>Een politiek geëngageerde buurman.</i>
• <i>Eigen initiatief.</i>
• <i>Facebook maar ik weet niet of dat over raads- en commissievergadering ging.</i>
• <i>Facebook van medebewoners en raadsleden.</i>
• <i>Facebookpagina's van politieke partijen in Zoetermeer.</i>
• <i>Google.</i>
• <i>Google alert.</i>

• <i>Helaas krijgen wij Streekblad en Postiljon niet altijd bezorgd. Hierdoor missen wij soms informatie.</i>
• <i>Ik ben commissielid voor Zoetermeer Vooruit.</i>
• <i>Intern.</i>
• <i>Internet (2x genoemd).</i>
• <i>Internet ergens, weet niet meer waar.</i>
• <i>Lokale werkgroep.</i>
• <i>Mail.</i>
• <i>Medebewoners.</i>
• <i>Nieuwsbrief in de brievenbus.</i>
• <i>Nogmaals: Streekblad en Postiljon worden zelden bezorgd.</i>
• <i>Overheid.nl, berichten over uw buurt.</i>
• <i>Persoonlijke post.</i>
• <i>Post informatiebijeenkomst thuisbezorgd.</i>
• <i>Raaduitzending ZFM.</i>
• <i>Slechte bezorging Streekblad/ vaker niet dan wel.</i>
• <i>Van horen zeggen.</i>
• <i>Verenigingen.</i>
• <i>Via bekenden/vrienden/buren (5x genoemd).</i>
• <i>Via betrokken familielid op dit gebied.</i>
• <i>Via community Zoetermeerse plas.</i>
• <i>Via echtgenoot/man (2 genoemd).</i>
• <i>Via een app (mijn voorkeur).</i>
• <i>Via familie.</i>
• <i>Via huis aan huis brief.</i>
• <i>Via mijn partij.</i>
• <i>Via mijn werkplek bij de gemeente (mail).</i>
• <i>Via mond op mond.</i>
• <i>Via onze buurtcommissie.</i>
• <i>Via posts of Facebook van verschillende partijen/kennissen.</i>
• <i>Vve.</i>
• <i>Website/twitter/facebook Omroep West.</i>
• <i>Zo?! Zoetermeer.</i>

BIJLAGE 3. Selectie van de vragen uit de stadspeiling 2018 m.b.t. het onderwerp gemeenteraad

GEMEENTERAAD

82. Heeft u gestemd bij de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018?

1. ja → ga naar vraag 84
2. nee
3. weet niet → ga naar vraag 84

83. Wat was voor u de belangrijkste reden om niet te stemmen?

LET OP: de belangrijkste, dus maar één antwoord aankruisen.

1. wist niet op wie ik moest gaan stemmen
2. was het vergeten
3. was mijn stempas kwijt
4. was ziek/ niet in staat om te stemmen
5. had geen tijd
6. was op vakantie
7. was in het buitenland (werk/ vakantie)
8. stemmen heeft toch geen zin
9. anders, namelijk:

INFORMATIE

84. Op maandag vinden de raads- en commissievergaderingen van de gemeente Zoetermeer plaats ('maandag raadsdag').

Wist u dit?

1. ja
2. nee

85. De agenda en stukken van vergaderingen van de gemeenteraad en raadscommissies worden elke week gepubliceerd op de website van de gemeente Zoetermeer in het raadsinformatiesysteem iBabs.

Bekijkt u de agenda en/of bijbehorende stukken wel eens in iBabs?

1. ja
2. nee

86. De agenda van de gemeenteraad wordt ook wekelijks gepubliceerd op de pagina Stadsnieuws in het Streekblad.

Bekijkt u de agenda hier wel eens?

1. ja
2. nee

87. Om u te informeren over de agenda, wordt ook gebruik gemaakt van de Facebookpagina van de gemeenteraad en het Twitteraccount van de raad.

Bekijkt u de agenda wel eens via één van deze sociale mediakanalen?

LET OP: meer antwoorden mogelijk.

ja, via Facebook gemeenteraad

ja, via Twitter gemeenteraad

nee, omdat:

geen interesse

88. Heeft u in de afgelopen twee jaar wel eens een raads- of commissievergadering van de gemeente Zoetermeer bezocht?

1. ja → ga naar vraag 90

2. nee

89. Wat zou voor u een reden kunnen zijn om een raads- of commissievergadering te bezoeken?

1. mogelijke reden:

2. weet niet

3. geen

90. De raad wil u betrekken bij besluitvormingstrajecten. Daar hoort bij dat de gemeenteraad u informeert over onderwerpen die besproken worden, en dat u informatie over de genomen besluiten kunt verkrijgen. Bijvoorbeeld via internet, de krant en de digitale nieuwsbrief.

Bent u geïnteresseerd in deze informatie?

1. ja

2. nee

91. Vindt u dat de gemeenteraad u voldoende informeert over besproken onderwerpen en genomen besluiten uit raads- en commissievergaderingen?

1. ja

2. nee

3. weet niet

92. Heeft u zelf wel eens actief gezocht naar informatie over besproken onderwerpen en/of genomen besluiten?

1. ja

2. nee

93. Via welke nieuwsbronnen heeft u in de afgelopen 12 maanden informatie vernomen over wat er in raads- en commissievergaderingen besproken en/of besloten wordt?

LET OP: meer antwoorden mogelijk.

- de website van de gemeente
- direct via een raadslid
- een fractie
- digitale nieuwsbrief gemeenteraad
- Streekblad
- Postiljon
- AD Zoetermeer
- Zoetermeer Actief
- Zoetermeer Dagblad
- TV West
- Radio West
- Zoetermeer Fm Radio
- een andere lokale nieuwssite
- Twitter gemeenteraad Zoetermeer
- Facebook gemeenteraad Zoetermeer
- via publicatie op de pagina Stadsnieuws in het Streekblad
- anders, namelijk:

- geen enkele

94. Binnen de website van de gemeente Zoetermeer is er een aparte site van de gemeenteraad (www.raadzoetermeer.nl). Naast het raadsinformatiesysteem iBabs kunt u hier nog veel meer informatie van en over de gemeenteraad vinden.

Heeft u hier wel eens gezocht naar informatie over de gemeenteraad?

- 1. ja
- 2. nee → ga naar vraag 97

95. Heeft u bij uw laatste bezoek kunnen vinden wat u zocht?

- 1. ja → ga naar vraag 97
- 2. nee

96. Welke informatie heeft u niet kunnen vinden?

97. U kunt binnen de website van de gemeente Zoetermeer op de aparte site van de gemeenteraad ook de digitale nieuwsbrief van de raad lezen. Daarnaast is het mogelijk u aan te melden voor toezending van deze digitale nieuwsbrief. In de digitale nieuwsbrief staat informatie over actuele onderwerpen van de gemeenteraad.

Vindt u een digitale nieuwsbrief een geschikt medium om actuele informatie over de gemeenteraad te geven?

1. ja
 2. nee
 3. weet niet

98. Zou u de digitale nieuwsbrief willen ontvangen?

1. ja (U kunt zich hiervoor aanmelden via de website)
 2. ik ben al geabonneerd
 3. nee

99. Vergaderingen van de raadscommissies en gemeenteraad in de raadzaal kunt u via de gemeentelijke website live meekijken en/of achteraf bekijken op een zelf te bepalen moment.

Wist u dat u de vergaderingen van de commissies en/of gemeenteraad al dan niet live via de gemeentelijke website kunt bekijken en/of beluisteren?

1. ja
 2. nee → ga naar vraag 101

100. Heeft u sinds afgelopen mei wel eens een vergadering via de website bekeken en/of beluisterd?

1. ja, één keer → ga naar vraag 102
 2. ja, meerdere keren → ga naar vraag 102
 3. nee
 4. weet niet

101. Nu u weet dat het mogelijk is uitzendingen van de commissies of gemeenteraad live en/of achteraf te bekijken of te beluisteren via de gemeentelijke website, gaat u dit dan een keer doen?

1. ja
 2. misschien
 3. nee

INVLOED EN BETROKKENHEID

102. Als inwoner kunt u op verschillende manieren invloed uitoefenen op het beleid in Zoetermeer. Twee manieren om dit bijvoorbeeld op formele wijze te doen, zijn het burgerinitiatief en het spreekrecht.

Het burgerinitiatief houdt in dat u een voorstel of onderwerp op de agenda van de gemeenteraad kunt plaatsen en in de vergadering kunt meepraten over uw onderwerp.

Het spreekrecht houdt in dat u voordat een raadsvergadering of commissievergadering begint vijf minuten kunt spreken over een door u aangemeld onderwerp.

Wist u dat u op deze manier(en) invloed kunt uitoefenen op de politieke besluitvorming?

1. ja
 2. nee

103. Ook persoonlijk contact met één of meer raadsleden is een manier om invloed uit te oefenen. U kunt hen altijd benaderen over elk onderwerp dat u wilt bespreken.

Heeft u in de afgelopen 12 maanden wel eens persoonlijk contact gezocht met één of meer Zoetermeerse raadsleden met het doel om invloed uit te oefenen?

1. ja

2. nee → ga naar vraag 107

104. Hoe heeft u dit raadslid/ deze raadsleden benaderd?

LET OP: heeft u meer dan eenmaal contact gezocht met een raadslid?
Geef dan antwoord over de laatste keer dat u contact zocht.

1. via de website van de gemeente

2. via de website van een politieke partij

3. via sociale media

4. via e-mail

5. persoonlijk aangesproken, bijvoorbeeld tijdens een bijeenkomst → ga naar vraag 107

6. gebeld → ga naar vraag 107

7. anders

105. Vindt u dat u snel genoeg een reactie kreeg?

1. ja

2. nee: dat duurde mij te lang

3. nee: ik heb nog geen reactie gehad → ga naar vraag 107

4. niet van toepassing: ik heb nog maar kortgeleden contact gezocht → ga naar vraag 107

106a. Bent u tevreden over deze reactie?

1. ja

2. nee

b. Wilt u uw antwoord toelichten?

107. Wilt u hieronder bij iedere uitspraak aangeven in hoeverre u het daar mee eens bent?

	1 helemaal mee eens	2 mee eens	3 niet eens/ niet oneens	4 mee oneens	5 helemaal mee oneens	6 geen mening
- Ik vind het belangrijk dat raadsleden direct aanspreekbaar en/of benaderbaar zijn	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Raadsleden weten voldoende af van wat er leeft onder de Zoetermeerse inwoners	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Je kunt raadsleden goed bereiken voor vragen en opmerkingen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Ik weet bij wie ik terecht kan als ik een vraag wil stellen aan de gemeenteraad	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Ik voel me vertegenwoordigd door de gemeenteraad	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Als ik dat echt wil, kan ik besluiten van de gemeenteraad beïnvloeden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Ik heb gestemd en laat het verder aan de gemeenteraad over	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Ik voel mij een betrokken inwoner	☐	☐	☐	☐	☐	☐